

ШТУРМ

Військово-політичний журнал ЛЕГІОНУ імені СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Ч. 1 (3)

січень-лютий

1953

Рік видання 2-й

LEGION of SIMON PETLURA

Ukrainian Antikommunistic
Organization of former soldiers
and officers of the Soviet Army

SIMON PETLURA's LEGION

Ukrainischer Antikommunistischer
Verein ehemaliger Soldaten
und Offiziere der Sowjet Armee

LÉGION de SIMON PÉTLURA

Association Ukrainienne Anti-
communiste d'Anciens Soldats
et Officiers de l'Armée Soviétique

Андрій МАЛИШКО

Батьківщино моя!

I

Запалали вогні за долиною синьою неба,
Самольоти гудуть, бо на захід фронти і фронти.
Батьківщино моя, мені в світі нічого не треба,
Тільки б голос твій чути і ніжність твою зберегти.
Як росли ми ізмалку? Скрипіла у хаті колиска,
Загасав каганець, чи горіла воскова свіча.
Ти нам шлях показала, який під зірницями блиска,
І проміння багряне подібне було до меча.
— Люлі, люлі, дитино, засни, мій синочку, нівроку,
Люлі, люлі, засни... — Так співали синам матері.
Ми ж виходили в ніч на закурену стежку широку,
І сестра наша, доля, вела од зорі до зорі.
Паровоз прогуде: може, з фронту вертають солдати?
Мо'ї житам квітуть? На отаву позве сіножать?
Повертались батьки на хвилину до рідної хати,
Щоб навчити синів, як гвинтівки на бій заряджать.
Журявлі пролетіли: а може, є вісті від брата
Із карпатських долин, з полинових потоцаних меж?
Розкололась земля. Наставила велика розплата.
За лужком—бережком багряними картини пожеж...
Батьківщино моя, далі, грозами свіжо пропахлі,
Польова моя мрійнице. Крапля у сонці з весла.
Я віддам свою кров, свою силу і ніжність до краплі,
Щоб з пожару ти встала, тополею в небо росла.
То ж палають вогні за долиною синьою неба,
Самольоти гудуть, бо на захід фронти і фронти.
Батьківщино моя, мені в світі нічого не треба,
Тільки б голос твій чути і ніжність твою зберегти.

II

Ти ізнов мені снишся на стежці гіркої розтутки
Снім лугом, ромашкою, птицею з канівських круч.
Ну, так пий мою кров і бери мое серце у руки.
Тільки снами не муч і не випитим горем не муч.
Має звір собі лігвище, хлопцеві веселий — жоханку,
Мати — сина, дочку; і любов не смішна й не чудна.
Тільки я не засну з опівночі до ясного ранку
І любові не чую, бо ти за полями — одна!
Я топтав кілометрів не сто, і не двісті, й не триста,
Все в похід, у похід, в небезпеки на правім краю,
Он зоря вечорова до мене шепоче барвиста:
— Що ж ти став, як німий, надивляйся на землю своєю!
Надивляйся на землю, де сизі орли клекотіли
Із могили високої в дивнім безмежжі доріг.
І лежача земля, в попелищі земля чорнотіла,
Я дививсь і німів, і прощався, — і прощатись не мні!

III

Знову кличу тебе, чи ти голосу не розпізнала?
Знов прошу: озовись! Молода і далека моя!
Може б, вітром я став, тільки ж хмар налягас навала.
Може б, співом покличуть, — так де ж його взяти слов'я?
На двіпровській долині ромашка зі'яла побита.
Тополяна сьрипить. Догоряс мій батьківський дім.

І не хочу я вітром лягати під кінські копита,
Соловейком співати на чорному горі твоїм.
Буду дихати, падаю, рости й воювати до загину.
Бо великий наш гнів, бо дорога рівнішою є.
Я візьму твого смутку і горя важку половину
У розтерзане, горде, нескорене серце моє!
І піду, як Микула, пригнувшись, потемнію від ноші,
Васкву спрагою битий, можливо, впаду на сліду,
Але бачити буду: півні зацвітають хороші
У твоїм, Батьківщино, зеленім і вічнім саду.

IV

Вставай, моя рідна, розлуки доволі,
Які ми з тобою ще будем багаті
Веселкою в небі, барвінком у полі,
Розплатою-люттям при спаленій хаті.
Торкнувся тебе ніжно, і рук моїх дотик
Забурха вогнем, і я вздрю опівночі
Дитини забитої змучений ротик,
Залізом обпечені очі дівочі,
Лідівську сльозу, закривавлену з жалю,
Сорочку стару на розстрілянім тілі.
Простіть, якщо словом кого запечалю,
Далекі мої, дорогі, помарнілі!
Далекі мої, дорогі і хороші,
Я чую ваш поклон: — До кари! До кари! —
Метуть і метуть зимові пороші
Свіжом-залежком з посивілої хмари.
Свисти, не свисти, проклятуша нагайко,
Не бачив катюга розплати такої:
У димному полі встає Наливайко
І землю стрясє страшною рукою.
Моя Батьківщино! Розлуки доволі,
Які ми з тобою ще будем багаті
Веселкою в небі, барвінком у полі,
Розплатою-люттям при спаленій хаті!

V

Не плачте, мамо, не треба, вже не вернути сина.
Он він лежить під тивом, скроня злегка в крові,
І меркне зимовий вечір, утіха твоя єдина,
А з лісу ідуть повстанці, закурені в дим, живі.
Чого ти журився, бацьку, що хату спалили кляті?
Брага забили в пута, свіє, бач, голова.
Пожитки твої хороші, радості небагаті —
Усе димить в попелищі і тліє, не дотліває..
Он ту яблуневу гілку, де сингу замєги білі,
Ти сам щепив із сусідом. Цвіти, мій веселий дім!
— Ми знаємо, знаєм, знаєм! — кричать пензлем обгорілі,
Із хати, з комори, з клуні, в сльозах і в горі твоїм.
Повішених вітер гойдає. Гармата б'є опівночі.
І тліє все в попелищі — і радість, і труд, і піт.
Лявляться зорі з неба, немов замучені очі,
Немов розстріляні очі біля кленових воріт.
Не плачте, мамо, не треба, і ви не журіться, тату,
Люди ідуть зі сходу, сурма не грає — б'є!
Катів поведуть на страту, на нашу святу розплату.
І в них не вистачить крові за грізне горе твое.

ШТУРМ

Військово-політичний журнал ЛЕГІОНУ імені СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Ч. 1 (3)

січень-лютий

1953

Рік видання 2-й

**Створено Антикомуністичне об'єднання колишніх військовиків советської армії —
могутнє знаряддя в боротьбі проти кремлівської деспотії!**

26. грудня 1952 року в Ульмі відбувся Установчий З'їзд Антикомуністичного Об'єднання Колишніх Військовиків Советської Армії, що прийняло назву „ЛЕГІОН СИМОНА ПЕТЛЮРИ“. З'їзд, заслухавши доповіді та перевівши дискусії навколо найактуальніших питань і проблем антикомуністичної боротьби та боротьби проти московського імперіялізму, поробив важливі ухвали і постановив об'єднати всіх недавніх і найновіших утікачів із-за залізної заслони в антикомуністичну організацію для активної боротьби проти сталінської диктатури.

З'їзд ухвалив змагати до утворення міжнаціональної антикомуністичної організації колишніх советських військовиків-антикомуністів, щоб боротися спільно одним фронтом за розвал московської червоної тюрми народів, за свободу й національну незалежність кожного народу ССРСР.

В працях З'їзду брали участь також представники найновіших утікачів з-за залізної заслони. З'їзд обрав керівні органи Об'єднання, схвалив Деклярацію та спеціальне ЗВЕРНЕННЯ до вояків советської армії.

Зокрема З'їзд ухвалив змагати до створення в Європі української станиці правної, моральної й матеріальної опіки над найновішими втікачами з советської армії.

На ім'я Президії З'їзду надійшла низка привітань від різних політичних, громадських організацій та окремих видатних осіб.

Установчий З'їзд Антикомуністичного Об'єднання колишніх військовиків советської армії — ЛЕГІОНУ ім. СИМОНА ПЕТЛЮРИ, надіслав привітання Президентові УНР А. М. Лівіцькому, Президії УНРади, ВО УНРади, на руки Голови, Керівникові Ресорту Військових Справ генералові М. Капустянському, Українському Конгресовому Комітетові в США та іншим.

Деклярація

Установчий З'їзд Українського Антикомуністичного Об'єднання Колишніх Військовиків советської армії, З'їзд Легіону імені Симона Петлюри, одностайно проголошує наступну Деклярацію:

1. Ми, українці, колишні солдати і офіцери советської армії, що не захотіли служити Сталінові і обрали свободу, заявляємо, що сини поневолених червоною Москвою народів, одягнені в сіру солдатську шинелю і примушені служити сталінській тоталітарній системі, в абсолютній більшості не є тій системі вірні, бо в душі вони є її ворогами.

2. Ці солдати — сини поневоленого українського, білоруського, грузинського, балтійських, узбецького, азербайджанського і інших народів, — є ворогами сталінської системи тому, що ця система є формою російського імперіялізму, який обернув їхні землі в колонії, а їхні народи в рабів московської імперії.

3. 35 років большевицького панування — це 35 років масового нищення всіх антикомуністичних і антиімперіялістичних елементів серед усіх націй ССРСР, а насамперед нещадного нищення національної інтелігенції, національно-свідомого робітництва і селянства.

4. 35 років большевицького панування — це 35 років жорстокої колоніальної політики,

скерованої на павперизацію мас, на їхню пролетаризацію, на їхню уніфікацію, з метою перетворення їх у слухняних рабів комуністичної московської імперії.

5. Нема в армії солдата, якого не зачепив би советський терор, кров рідних якого не була пролита червоним катом. Масові депортації, переслідування за політичні переконання, за релігійні переконання, за національне самовиявлення тощо, торкнулися майже кожної родини у всіх національних республіках ССРСР. Сини та брати тих переслідуваних, одягнуті в сіру солдатську шинелю, про все те пом'ятають. Західній демократичний світ, якщо він хоче повалити комунізм, мусить пам'ятати, що найбільші союзники демократії перебувають там, серед поневолених народів ССРСР, особливо серед тих вояків, що тримають зброю в армії і національну свідомість яких та пекуче бажання відплати за муки своїх батьків і матерів, не змогла вбити навіть уніфікаційна советська казарма.

6. Щоб перемогти московський комунізм, демократичний світ мусить знати, що серед багатостраждальних народів ССРСР нема людей, які не пішли б битися проти сталінської московської імперії, але нема й таких, які пішли б умирати в ім'я якоїсь нової, іншої, „кращої“

московської імперії. Нема таких, які хотіли б промінати ярмо червоне на ярмо трикольорове або ярмо позолочене.

7. Мільйони синів усіх поневолених народів СССР будуть найкращими союзниками західної демократії проти сталінського комуністичного тоталітаризму лише тоді, коли західня демократія гарантує справжню свободу і національну незалежність усім поневоленим народам. Про це весь світ мусить знати, і про це ми, недавні вояки советської армії, що знають душу советського солдата, на повний голос заявляємо.

8. Найбільшим союзником Сталіна є той, хто хоче діяти всупереч інтересам уявлених народів, намагаючись зберегти московську імперію в цілості і лише повалити сталінську кліку. Треба валити не осіб, — треба валити злочинну антинародну імперіалістичну систему, що для народів однаково погана як за Сталіна, так і за Миколи Романова і Керенського.

9. Ми тут на еміграції бачимо, що російська білогвардійщина і російська реакція, вже раз колись викинена революційною хвилею, має великі аспірації і деяку підтримку деяких кіл західного світу. Демократичний світ мусить знати, що ці носії реакційного російського імперіалізму не мають не тільки ніяких симпатій, а навпаки, зненавиджені всіма народами СССР, серед них і російським народом. А через те слухання нашептів чи підшептів російської еміграції може завдати великої шкоди західній демократії в її боротьбі проти сталінської московської деспотії і підірве її авторитет в очах багатомільйонових мас народів СССР.

10. Знаючи становище в СССР, а особливо душу советського солдата, ми з цілковитою відповідальністю доводимо до відома всього світу, що советський вояк поверне свій багнет проти Сталіна з безмежною одностайністю тільки тоді, коли західний світ гарантує йому цілковиту національну свободу і соціальне розкріпачення з комуністичного рабства.

11. Гуртуючись в організацію для боротьби з сталінською диктатурою за свободу всіх поневолених, ми глибоко віримо, що всі колишні вояки советської армії всіх національностей підуть за нашим прикладом і що ми створимо єдиний братерський антикомуністичний і антиімперіалістичний фронт, до чого ми всіх вояків усіх національностей і закликаємо.

12. Ми глибоко віримо, що сталінська московська тюрма народів може бути знесена радикально лише наступом на неї всіх уявлених народів СССР. Ми віримо, що в момент вибуху війни чи революції до цього фронту пристануть усі в СССР, хто здібний тримати зброю.

13. Ми звертаємося до наших колишніх і майбутніх товаришів зброї — росіян — синів російського народу з закликом боротися проти сталінського імперіалізму, бо той імперіалізм не

приносить російському народові ні чести, ні слави, а лише горе. Ми закликаємо наших товаришів зброї росіян не боротися проти визвольних змагань робітників і селян Грузії, України, Білоруси й інш. народів.

14. Ми заявляємо, що ми стоїмо за такий уклад на сході Європи, де всі народи могли б щасливо жити і співпрацювати, як рівний з рівним, як добрі сусіди, на засадах національної суверенності, на засадах взаємного пошанування прав кожного народу.

15. Ми віримо, що робітники і селяни Росії як не підтримували раніш, так і не підтримуватимуть у майбутньому жадної кліки кремлівських імперіалістів, міжнародних авантюристів і перші викинуть їх геть з своєї землі, борючись за демократію, за мир і незалежну Росію в її етнографічних межах. Ми віримо, що довгі десятиліття страждання під ярмом романівської деспотії, а потім під ярмом сталінської диктатури навчили російський нарід шанувати національну честь, національну гордість і людські життєві інтереси робітників і селян усіх інших народів і що він не буде могильником свободи тих поневолених народів.

16. Ми, колишні солдати й офіцери советської армії, що разом з іншими боролися проти Гітлера, стверджуємо, що Гітлер програв війну проти Сталіна тому, що ніс нове національне поневолення і соціальне рабство, і той, хто під нашептами російської реакції, здумає піти по лінії збереження російської імперії, по лінії узаконення національного поневолення, — той не оминє долі Гітлера.

17. Ми боремося проти комунізму, та однаковою мірою ми боремося проти фашизму, проти расизму, шовінізму, проти антисемітизму й проти всіляких форм і проявів поневолення людини й народів.

18. Пропаганда російських єдинонеділців, підтримана якимись там „приватними американськими колами“, про те, що національної свободи й незалежності для всіх поневолених народів СССР, шляхом ліквідації московської імперії, хочуть тільки окремі люди, „сепаратисти“ й „шовіністи“, не відповідає правді.

Ми, сини українського народу, заявляємо, що незалежності й державної суверенності України бажають не якась там купка „галичан“ чи „сепаратистів“, а бажає тієї незалежності увесь український нарід, усі його соціальні групи і верстви.

19. Змагаючи до організації всіх антикомуністичних сил колишніх вояків советської армії, ми глибоко віримо, що знайдемо зрозуміння в західному світі і дістанемо від вільнолюбного світу всебічну підтримку в боротьбі за побудову нового ладу на сході Європи.

Свобода — неподільна!

За свободу всіх поневолених червоною Москвою народів!

З'їзд Антикомуністичного Об'єднання Колишніх Військовиків
Советської Армії — Леріону ім. Симона Петлюри

Майор В. ГРИГОРЕНКО

Завдання Антикомуністичного Об'єднання Колишніх Військовиків Советської Армії

(Уривок з доповіді на Установчому З'їзді)

Життя поставило на порядок денний одну велику, виключно важливу проблему, а саме: проблему організації окремої категорії військовиків — колишніх вояків і командирів советської армії. І не просто організації, а створення, за політичним принципом, — Українського Антикомуністичного Об'єднання з цих колишніх військовиків (советської армії) для боротьби проти московсько-комуністичного імперіалізму.

Про важливість цієї проблеми свідчать інтерес зовнішнього світу до неї, що ми його спостерігаємо. Проявами цього інтересу може бути хоч би факт скликання в Мюнхені з ініціативи російських кіл (до речі, ініціативу перехопили в нас, бо ми менше поворотки через брак грошей) з'їзду післявоєнних утікачів з поза залізної заслони.

Другим показником є зацікавлення цією проблемою українських кіл, у Сполучених Штатах Америки, ознайомлення з нашою акцією. Третім показником є ті чисельні листи, що ми їх одержуємо від окремих осіб, які, прислухаючись до настрою американських політичних кіл, — пишуть нам про виключну актуальність організації колишніх військовиків советської армії, як засобу антикомуністичної боротьби.

Нам давно поставити наріжний камінь для створення великої антикомуністичної вояцької організації, міжнародної своєю розгалуженістю, але єдиної своїм антикомуністичним духом.

Цим наріжним каменем є творення з нашого боку Легіон імені Симона Петлюри.

Ідея створення окремого антикомуністичного об'єднання колишніх військовиків советської армії, виникла в середині українського революційно-демократичного руху вже кілька років тому, але не могла бути здійснена силою різних об'єктивних причин. До найголовніших причин належала свого часу, для колишніх військовиків советської армії, загроза ялтинської угоди та моральний терор супроти цієї категорії військовиків з боку ворожої й інших агентур, особливо під час примусової репатріації та в роки масової еміграції до заокеанських країн, коли цих військовиків переслідували навіть урядові чинники західно-демократичних країн, не допускаючи колишніх офіцерів советської армії до своїх країн на поселення.

Лише недавно, коли західнодемократичний світ остаточно переконався в неминучості збройного удару зі своїм колишнім союзником і забув за ялтинську угоду, — колишнім військовикам советської армії стало можливим активізувати свою діяльність і спрямувати її на боротьбу проти Сталіна і його московсько-комуністичної банди імперіалістів.

Самозрозуміло, що боротися проти Сталіна, проти комуністичної імперії, — цієї наймодернішої тюрми народів, — можна лише через народ і за допомогою народу, а передусім через ту його частину, що одягнену в сіру советську шинель. Знищити Сталіна і розвалити тюрму народів — СССР можуть тільки самі повелені народи, що володіють зброєю. Це ті засадничі принципи, на яких стоять колишні військовики советської армії. Себто засади — орієнтації на власні сили українського народу і всіх інших повелених народів. Ці засади були здекларовані через колишніх вояків советської армії ще 1948 року в журналі „Наші Позиції“:

„... Стоїмо на принципі, що доки за справу виборення і збудування Української Держави не візьмуться україн-

ські селяни і робітники, — доти ніякої української держави не буде.“

Коли після 5-тирічної холодної війни між західним світом і московсько-комуністичною імперією справа повелених народів СССР у політиці західних держав шодалістає невизначною і коли виступають на міжнародну арену оборонці єдиної неподільної російської імперії в кордонах 1938 р., під шармом „приватних кіл“, а оборонців української самостійності в цих колах тяжко відшукати, то колишні військовики приходять до підтвердження своїх попередніх переконань, а саме: „Шодень стає ясніше: вікто не подбає за українську свободу, як не подбає за неї сам український народ. А найперше — як не подбають за неї ті його сини, що вчилися, вчатися і вчитимуться в чужих арміях носити зброю і володіти нею. Конкретно: як не подбають ті мільйони наших братів, що одягнені в чужі шинелі і є нині солдатами советської армії. Їх великі мільйони“ („Штурм“ ч. 1.).

Процес підготовки цих мільйонів наших братів до масового повстання проти повелювача може тривати, в умовах сталінської тиранії, довгий час.

Прискорити його можна й потрібно великою й активною діяльністю політичної еміграції всіх повелених народів і передусім її військової частини — колишніх військовиків советської армії. Звичайно, збройний удар між західно-демократичним світом і комуністичною імперією найкраще прислужився б до прискорення революційно-визвольної боротьби повелених народів, але сіє, як кажуть, від нас не залежить.

Натомість від нас, як військово-політичної еміграції, залежить інша справа, яку ми неодноразово пробували здійснювати, але з малими успіхами, бо не мали відповідних засобів. Це справа систематичної праці щодо розхитування лав советської армії та перетягання на наш бік її кадрів, щоб у відповідний час ці кадри включалися в збройну боротьбу проти комуністичної імперії.

Ця діяльність серед усіх діялок діяльності української політичної еміграції найважливіша, і через це ми її висуваємо на перший план. Лави колишніх військовиків советської армії щороку збільшуються в зв'язку з прибуттям із советської армії нових утікачів. Залежно від того, як ми діятимемо, буде приходити це наше поповнення.

1. Антикомуністичне об'єднання

Але для цього ми мусимо бути організовані, ідейно злитовані і політично вишколені. Те, що ми перебували в різних військових організаціях, не прійшло марно, бо ми таким чином об'єдналися спільною ідеєю з українськими військовиками інших армій і творили єдиний український військовий моноліт. Але цей моноліт був корисним лише для внутрішнього вжитку, для самоорганізації, порядком самовиховання, для діяльності, обмеженої в рамках комбатантських статутів.

Усі наші існуючі українські військові організації щодо деяких і ми наляжимо, з погляду пропаганди і живої дії незрозумілі для советського вояки й офіцера, а їхні назви, коли б про них советські вояки і довідались, були б не більше й не менше, як ребуси, що тяжко розгадуються. Тому всі вони, для пропаганди в лавах советської армії не надаються.

Назву нашої військової організації: „Антикомуністичне Об'єднання Колишніх Військовиків Советської Армії“ прийнято тому, що вона зрозуміла для советського вояка

й офіцера і сама — собою робить пропаганду. Існування такої організації на еміграції збуджуватиме в українця — советського вояка національну свідомість, кликатиме його до боротьби з окупантом та подаватиме надію на те, що його брати й сестри тут на еміграції допоможуть у його боротьбі.

Тільки організація з такою назвою і певним змістом діяльності може мати вплив на справу вилучення великих українських резервів, що перебувають у советській армії, в українську революційно-визвольну боротьбу. Завдання лише полягає тепер у тому, щоб цю організацію берегти, кріпити і розбудовувати.

На першій нараді ініціаторів нашого об'єднання ми прийняли ідеологічно-політичну платформу і накреслили основні контури організаційної структури. Наше об'єднання — це не звичайна собі комбатантська організація, а організація, що створена за політичним принципом, себто організація військово-політична, бо ставить перед собою завдання політичного порядку.

2. Під прапором Симона Петлюри

Наше об'єднання носить ім'я Великого Лидаря українського народу — Симона ПЕТЛЮРИ. Називаючи наше об'єднання Легіоном імені Симона Петлюри, ми цим самим даємо зобов'язання, що будемо боротися за ті ідеали, за які боровся й помер Симон Петлюра.

Ми назвали нашу організацію іменем Симона Петлюри тому, що Симон Петлюра став усенациональним символом ідеї визволення України, ідеї збройної боротьби проти московсько-комуністичного наіздания на Україну. Як символ Симон Петлюра увійшов у пам'ять народу і в національну традицію.

А „петлюровщина“ — слово, яке зневажливо вживали вороги, щоб принизити український визвольний рух, стало, всупереч їхнім намірам, синонімом боротьби українського народу з московсько-комуністичним імперіалізмом — за Самостійну Державу. Симон Петлюра — це наш прапор, під яким ми будемо боротися за Українську Самостійну Соборну Державу. Ось чому ми назвали наше об'єднання іменем Симона Петлюри.

3. Ціль і мета об'єднання

Ціль і мета нашої організації — об'єднати передусім колишніх військовиків советської армії, включаючи й нових військових емігрантів (перебіжчиків із-за залізної заслони), в єдиній організації для боротьби проти окупанта і за відновлення української незалежної держави.

Було б не до речі, коли б ми намагались обмежитись об'єднанням лише колишніх військовиків советської армії в цій організації і не дали б доступу до неї військовикам інших організацій та нашої патріотичній молоді. Як з погляду національного, так і з політичного, ми допустили б велику помилку на шкоду нашої визвольній справі. Поруч із колишніми військовиками советської армії, що тримають ключ до вирішення проблеми залучення основних наших військових кадрів — резервів, які тепер перебувають у советській армії, в українську революційно-визвольну боротьбу, — до Легіону Симона Петлюри відкриті двері для всіх українських вояків та української молоді, що визнають мету і завдання нашого об'єднання. Таке поєднання військово-політичних сил у нашому об'єднанні зовсім не суперечить його назві і змістові діяльності, бо основу об'єднання творять колишні військовики советської армії. Так само, як основу творять колишні військовики армії УНР у своєму товаристві в Франції, хоч там також перебувають колишні військовики советської армії. Прикладом такого стану може бути СУВ у Німеччині, де також основу його творять колишні військовики армії УНР.

Статутом нашого об'єднання, крім звичайного членства Легіону Симона Петлюри, передбачено також і почесне

членство. До почесного членства Легіону належатимуть ті, колишні вояки армії УНР, що мають визначні заслуги перед батьківщиною і що підтримуватимуть наше об'єднання та допомагатимуть у виконанні його завдань. До почесного членства Легіону належатимуть також визначні українські політичні діячі, що так само всебічно допомагатимуть у розбудові його діяльності.

4. Завдання об'єднання

Наше об'єднання ставить перед собою такі основні завдання:

Перше: проводити антикомуністичну пропаганду в лавах советської армії, схилиючи її вояків і офіцерів до боротьби за повалення московсько-комуністичної тюрми народів СРСР та побудови на її руїнах вільних і незалежних національних держав. Завдання це дуже важливе. Для виконання його потрібні великі зусилля і відповідні засоби. Ми розуміємо, що протиставити московсько-комуністичній пропаганді, яка підпадається багнетам і основана на кривавому терорі, — нашу національно-визвольну пропаганду не так легко. Але коли ми будемо діяльні, активні, і настирливі, то ці труднощі переборемо. Форми і методи проведення антикомуністичної пропаганди в лавах советської армії досить поважно нами опрацьовані, і ми їх застосовуватимемо мірою наших матеріальних спроможностей.

Друге: подавати моральну й матеріальну допомогу найновішим утікачам — українцям советської армії та залучати їх до активної діяльності в лавах нашого об'єднання. Справа ця вимагає не тільки достатніх матеріальних ресурсів, а й особливо обережного й умілого підходу до неї. Росіяни вже давно зайнялися цим питанням, бо мають відповідні фінансові засоби від певних чинників. У листопаді м. р. вони скликали з'їзд найновіших утікачів, на якому фігурували такі особи, як Кравець, Корнійчук, Шевченко й інші. Пан Кравець навіть виступав із доповіддю українською мовою. Як бачимо, нові утікачі з українськими прізвищами потрапляють до росіян і їм там читають політграмоту на тему: „Як зберегти єдину неоподільну Російську імперію так як для цього треба боротися з українськими сепаратистами“. Над цією справою нам слід зупинитись і зробити все, щоб українці з советської армії перебували в нашому середовищі. В цьому нам повинні допомогти ті українські організації й установи, що володіють матеріальними засобами.

Третє: підготовка кадрів військово-політичних організаторів українських збройних сил. Самозрозуміло, що Українська Визвольна Армія в майбутньому часі творитиметься з тих українських кадрів, що перебувають у советській армії. Інших кадрів нема і не буде. Українські військові кадри, що перебувають на еміграції, за своєю кількістю незначні, але з погляду ідейно-політичного вони являють собою ту силу, що в майбутньому може бути збільшена в кілька тисяч разів, якщо за рахунок тих українських кадрів, що перебувають там, за залізною заслоною. Завдання полягає лише в тому, щоб добре підготуватись до нав'язання контакту з цими кадрами та зуміти мобілізувати їх навколо нашої національної ідеї, а військової фаховості й уміння керувати українськими збройними силами в них вистачить. Справа ця вимагає підготовки окремої категорії кадрів, а саме: кадрів військово-політичних організаторів. Легіон Симона Петлюри ці кадри підготує, тільки вони знайдуть спільну мову з тими кадрами, що перебувають у советській армії, та організують їх у лави борців за українську самостійну державу.

Четверте: плекати й кріпити дружбу з колишніми військовиками советської армії інших національностей, що перебувають на еміграції, для спільної боротьби проти ворога. Висновком такої дружби має бути творення Між-національного Антикомуністичного Об'єднання колишніх вій-

Іван ДУБИНЕЦЬ

Слово до делегатів

Установчого З'їзду Легіону імени Симона Петлюри — Антисоціалістичного об'єднання колишніх військовиків советської армії

Панове Делегати! Дорогі Друзі!

Сьогодні Ви є учасниками творення нової вояцької організації — Легіону імени Симона Петлюри.

Чи є потреба творення зараз нової вояцької організації? Чим ця організація буде відрізнятися від вже існуючих? Яка буде її відмінна праця і чим вона може бути більш ефективною з загальноукраїнського, а не вузько-партійного погляду?

Не вдаючись в детальну характеристику й оцінку праці існуючих вже тут на еміграції вояцьких організацій, треба сказати правду — ці організації не виконали й ніколи не виконають найголовніших завдань, що мусіли б стояти перед нашими вояцькими об'єднаннями. Серед них не знайшлося місця для колишніх червоноармійців-українців. Там ці наші люди є не як в рідної матері, а як в мачухи. Пропагандивним штабом, де мусіли б мати передусім своє місце бувші старшини червоної армії — ті організації не стали. Староємігрантські організації учасників збройних визвольних

змагань 17-21 років спочивають на лаврах трагедій минулого. Молодші західноукраїнські емігрантські організації дивляться на цю справу з свого провінційного галицького чи волинського хутора, погрожуючи тим хутором всій махині армії московсько-советського імперіалізму, перед яким сьогодні трясеться весь світ. Але те бахвальство смішне й пусте. Треба дивитися реально на справи. Стоять перед нами такі завдання, що їх можуть виконати лише ті вояцькі маси і така організація, що насамперед використає всіх колишніх старшин і вояків советської армії. Отже:

1. Чотири роки на терені України, за Україну й за участь мільйонів мас українських вояків, за чужі інтереси провадилася друга світова війна. Сотні й тисячі українських бувших вояків цієї війни знаходяться по цей бік залізної заслони. Це є одна з трагічних і цікавих сторінок української історії і ніхто нею не займається. Большевикам то не вигідно. Німці до того тепер байдужі. Інші не цікавляться. Документів писаних з того часу ми не маємо, але тисячі фактів, окремих епізодів,

якщо ви хочете, щоб це завдання настільки зрозуміле й актуальне, що ніяких пояснень не потребує.

П'яте: виховувати в нашому об'єднанні побратимство зі всіма українськими військовиками, особливо з тими, що боролися під керівництвом Симона Петлюри і жертвували своїм життям за українську державу в роках 1917-21. Завданням нашим буде також плекати лицарські традиції війська українського цієї доби та шанувати і зберігати їх для виховання нових поколінь українського вояцтва. Назвавши наше об'єднання іменем Великого Вождя, ми берегтимо ЙОГО величчя і могутній Дух, що кликав воїв армії УНР на боротьбу, а тепер надає нам надхнення і мобілізує нас на боротьбу з московським комунізмом. Підтримуючи побратимську дружбу з колишніми вояками армії УНР, ми плекатимемо серед нашого членства культ Симона Петлюри, що є безмежною любов'ю до поведеленої Батьківщини — України. Разом з тим, ми не повинні забувати і про тих, що полягли славою героїв за свободу батьківщини. Наше гасло звучить: „Мертві герої назавжди з нами“. Їхні лицарські вчинки для нас повинні бути прикладом.

5. Ідеологічно-політична платформа об'єднання

Ми — політичні емігранти, що носимо в своїх серцях певну ідею, ту ідею, що нею постійно живе наша батьківщина — ідею української незалежної держави. Але не держави взагалі, а держави з відповідним до прагнень українського народу державним і соціальним устроєм, який забезпечував би максимальний його добробут. Ця ідея відзеркалена в позиціях українського революційно-демократичного руху, на позиціях цього руху і ми стоїмо. Так само як на позиціях цього руху стоять інші українські організації. Позиції українського революційно-демократичного руху є для нас тими вихідними, з яких можна виступати на ідеологічну боротьбу з ворогом — комунізмом та перетягати на свій бік ті українські кадри, що перебувають у ворожій армії.

Ми свідомі того, що проти такого ворога, яким є сьогодні московсько-імперіалістичний комунізм, треба боротися не тільки наймодернішою технічною зброєю, а й наймодернішою ідеологічною зброєю. Ця остання якраз і закладена в позиціях українського революційно-демократичного руху. На цих позиціях ми твердо стіймо і в далі наступатимемо на ворога.

Наше об'єднання підтримує принцип єдності всіх українських політичних сил в єдиному державно-політичному центрі, яким є нині Українська Національна Рада.

Наше об'єднання також підтримує і толерує всі українські політичні, військові і громадські організації, що стоять на позиціях української самостійності й соборності та змагаються до єдності і солідарності в політичному, військовому і громадському житті.

6. Висновки

Творачи антисоціалістичного об'єднання колишніх військовиків советської армії, ми свідомі того, що беремо на себе великі зобов'язання і разом з цим велику відповідальність за його діяльність. Ми бачимо перед собою великі і тяжкі завдання та труднощі на шляху його виконання. Але ми беремося ці труднощі подолати і покладемо на нас завдання виконати. В цьому нам допоможе любов до батьківщини і ненависть до ворога. Також нам допоможе наша побратимська єдність і настирливість до праці. А коли будемо діяльні і працездатні, то й сам Бог нам допоможе. „Головне не губитися і не втрачати перспективи. Важливо бути дружними, злютованими, відважними і свідомими духом, — ніякі фортеці перед нами не встоять, бо за нами стоїть та сила, якій призначено і найбільші фортеці зрушити“. („Наші Позиції“)

А коли ми будемо цього дотримуватися, то виконаємо Заповіт — Дороговказ нашого Великого Вождя Симона Петлюри: „Не марнотратив, не ядовити повинно бути життя й перебування нашої еміграції поза межами батьківщини, а повинні глибокого змісту та корисних наслідків для Рідного Краю.“

зберігаються в головах учасників війни і поволі забуваються.

Легіон ім. Симона Петлюри, як організація, головним чином бувших вояків і старшин советської армії, має невідкладне завдання зібрати всі ці спогади про окремі епізоди тієї війни. Коли не зараз, то пізніше, коли будуть на те можливості, цей матеріал буде видрукований і не загубиться для нашої історії.

2. Наша еміграція є розполітикована і „високою“ політикою займаються не тільки політичні, а всі інші — громадські, харитативні, фахові й інші, в тому й вояцькі, організації.

Йдеться до третьої світової війни, в якій може бути позитивно чи негативно вирішена доля України. Це вирішення долі України буде переводитись не тільки за дипломатичними столами, а насамперед на полі бою, де будуть брати участь і українські вояцькі маси, як з одної так і з другої воюючих сторін.

Військова техніка не стоїть на місці. Вона розвивається буйними кроками і невідомо ще, які несподіванки вона принесе на полях боїв. В різних мовах на цю тему виходять військові журнали. Фахівці стежать за тією літературою.

А що робиться в нас, серед українського вояцтва? Чи є будь-який журнал, в якому б на ці теми подавалися бодай різні інформації? Наші вояцькі журнали переповнені матеріалами історичних спогадів та матеріалами внутрішнього українського розполітикованого життя і тільки. Такими матеріалами наших молодих вояків до наступних військових подій мало підготуємо.

Легіон ім. Симона Петлюри мусить зайнятися цією ділянкою роботи і бодай в якомусь кварталнику подавати всі такі новини нової військової науки, техніки й стратегії.

3. Існує самозакоханість наших емігрантських організацій, в тому й вояцьких організацій, в свою непогрішимість перед українською визвольною ідеєю і нехтування такими ж визвольними ідеями нашого народу. Коли мають місце на еміграції тенденції розцінювати нову підсоветську еміграцію, в тому й бувших вояків червоної армії, як національно меншвартісну силу, збочену, збольшевизовану й зросійщену, то яка ж тоді оцінка з боку тих „непогрісимих“ може бути тих мільйонових мас, що вже родилися, виростили й виховувалися після революції 1917 року і перебувають сьогодні там за залізною заслоною?

Як прикий приклад сказаного приведу такий. Ми знаємо яке величезне пропагандивне значення може мати серед червоноармійських мас а стаття колишнього советського майора М. Батурка, надрукована в журналі „Штурм“ — „Розгром національних кадрів Червоної Армії“. А як цей матеріал розцінюють ці наші емігрантські „самозакохані“ „праведники“?

Вони, абсолютні анальфабети в українській політиці і провінційні примітиви, піймавши журнал „Штурм“, на одних зборах викрикували до наших людей — „кунуністи, большевики, мускалі...“. Це було 15. 12. 52 р. в Нью-Йорку.

В прийдешні часи військових подій знову українські мільйонові маси будуть ворогом

покликані до військових дій. В цих подіях ті маси знову стрінуться з людьми іншого світу, в тому й українського з по-цей бік залізної заслони, з тими людьми потрібно буде схопити найшвидчий і найтісніший ідейний контакт. Тих людей потрібно буде очищувати від блуду сталінської пропаганди і привертати їх, на наш бік, і разом з ними закінчувати справу визволення України. Це можна буде успішно зробити тільки тоді, коли серед тих мільйонових мас ми зможемо промовляти словами їм зрозумілими, коли ми будемо трактувати їх як своїх братів, як людей, що мають українське серце й душу, як людей повновартісних і потрібних для виборення волі України.

Хто з наших емігрантських організацій, в тому й з вояцьких, займається цією справою? Хто готує по цей бік залізної заслони молоді вояцькі кадри, що найближче зможуть схопити з тими масами ідейний зв'язок? — Ніхто.

Цю роботу не розпочато, але її конче треба робити. І цю роботу зможе і мусить виконувати така організація, як Легіон ім. Симона Петлюри, що складається з колишніх вояків і старшин советської армії, які ще не забули умов життя в тій армії і які легко зможуть мати доступ до душ солдатських мас.

4. І накінець, останнє завдання. Українські мільйонові маси, що знаходяться тепер по той бік залізної заслони, знають про відмінні умови життя демократичного світу. Знають вони й те, що є стара українська еміграція, є й нова, що поповнила ряди старої після другої світової війни. Залізна заслона не дає можливості їм знати всю правду. Але настане війна. Розпадеться мур залізної заслони і правда з обох боків, як вода у відкритий шлюз, полетиться на рідні землі, в першу чергу вона, ця правда, має попасти до вояків советської армії.

В тих умовах тим воякам не буде можливості читати й перечитувати всю нашу еміграційну пресу й розбиратися в тонкощах наших політичних дискусій, розбиратися — де правда, де її найбільше шукати, кого слухати й за ким їм прямувати?

А такої своєї партійної „правди“ не тільки з боку наших українських середовищ, а й наших зовнішніх ворогів, посиплеться неймовірна кількість.

Чи потрібно було б заздалегідь таку пропагандивну літературу готувати нашим вояцьким організаціям? Безперечно потрібно. А чи займається будь-хто цією справою? Ні, абсолютно ні.

Що потрібно було б в цій справі зробити? Треба було б наперед запланувати виготовлення такої спеціальної у вигляді невеличких, портативного, кишенькового розміру, книжечок-брошур, в яких мусіли б бути в найпопулярніший, але об'єктивно-правдивий з нашого державницького боку, формі висвітлені найосновніші питання правдивої, а не зфальшованої, української історії останніх 30-40 років, в тому української революції 1917-20 років, життя українського народу під советами, життя українців поза залізною заслоною, життя і праця української еміграції, життя народів вільного світу, ставлення світу до поневолених народів, політичне життя української еміграції, наші

Майор М. БАТУРКО

Підсумки З'їзду

Установчий З'їзд українського антикомуністичного об'єднання колишніх військовиків советської армії — Легіону Симона Петлюри закінчив свою працю. Колишні бойові друзі — недавні солдати й офіцери советської армії роз'їхалися по місцях свого поселення, винісши з собою свідомість започаткування великої справи — започаткування, протягом післявоєнного часу, може, найціннішого вкладу в визвольну боротьбу українського народу. Роз'їхались делегати по містах Німеччини, поїхали „додому“ — за кордон реалізувати постанови з'їзду, розбудовувати на місцях покликану до життя організацію і кріпити контакти з найновішими втікачам з советської армії.

Тимчасова Військово-Політична Рада пробила плідну працю щодо започаткування створення нової пробойової організації та скликання Установчого З'їзду й передала свої обов'язки обраній на з'їзді Військовій Управі Легіону — новому виконавчому органу. Крайові з'їзди Легіону, що незабаром відбудуться в країнах поселення українців, оберуть членів до Головної Військово-Політичної Ради — **найвищого керівного органу Легіону**.

Працю з'їзду й наслідки її позитивно розцінює найздоровіша частина української полі-

завдання у війні й після неї і т. д. Така бібліотечка мусіла б мати якийсь десяток книжечок. Цю працю мусів би взяти на себе Легіон імени Симона Петлюри.

До речі. Навіть зараз друкується в „УВ“ брошура В. І. Гришка „Малоукраїнське Східняцтво“. Вона є дуже цінна і змістовна. З цим явищем ми спідкнемося і там на рідних землях. Ця брошура буде потрібна й там. Чому б зараз же нашої організації — Легіону ім. С. Петлюри не зробити з набору цього тексту матриці, які можна зберігати в своєму архіві, а пізніше дуже легко можна було б їх використати і брошуру цю швидко видрукувати. Теж саме варто було б зробити з статтею М. Батурка „Розгром національних кадрів РСЧА“, що була видрукована в „Штурмі“.

5. Ще одне побажання організації, щодо форм і змісту її роботи. Не масова, аморфна, переповнена бутафорними формами праці, мусіла б бути ця організація, а якісно зміцнена ідейними здисциплінованими членами, майбутніми пропагандистами в советській армії. Найменше робити окремих академій і панахид, а більше — конкретної праці над вищезначеними головними завданнями. Праця мала б бути не на „парадах“ емігрантщини, а як у штабі дійової армії перед насуваючими грізними подіями.

Останнє моє прохання до Президії і делегатів Вашого З'їзду. Не робіть зайвої бутафорії-голосних привітань, „почесних призидій“, надсилая всім привітів, і т. д. а зверніть увагу тільки на діловитість З'їзду. Так буде краще.

тичної еміграції, та частина, що зацікавлена справою нових, діючих методів в антикомуністичній боротьбі, та частина, що розуміє всю глупоту протиставлення жменьки доктринерів та самозакоханих героїв минулого мільйоновим масам нового українського покоління. А тому й привітання з'їздові надіслали найздоровіші елементи й наймасовіші організації.

Доповідачі на з'їзді та делегати одностайно підкреслили у своїх виступах головні засади, що лежали в основі праці з'їзду й що лягають в основу всієї діяльності Легіону Симона Петлюри. Засади ті з усією чіткістю й ясністю зформульовано в Деклярації Легіону.

Праця, що була виконана до цього часу, є тільки початком тих великих завдань, що поставили перед Легіоном. Нова українська військова еміграція виходить на форум політичного життя, беручи на себе велику відповідальність промовляти до своїх братів, що сьогодні перебувають „там“, в армії, і ніхто не заперечить, що серед тих братів слово Легіону матиме найпитомішу вагу.

Українці — колишні військовики советської армії показали на з'їзді, що для них доба неповноправного членства в деяких архаїчних військових організаціях закінчилась, показали, що вони можуть інакше працювати й боротися згуртовані в одній єдиній своїй організації. Цей знаменитий крок вносить в життя українських патріотів — недавніх військовиків советської армії новий зміст.

З'їзд привернув на себе велику увагу не тільки української еміграції та закордонної опінії, а надто, — і це для нас найголовніше, — увагу найновіших утікачів з советської армії. До Військової Управи надходять заяви про вступ до Легіону. Найновіші втікачі вітали з'їзд. Для них лише Легіон виявився організацією, так би мовити, своєю. Впродовж 7-ох післявоєнних років найновіші втікачі були здані на ласку (і тут парадокс!) російської еміграції, бо наші „самозакоханні“ карликові військові організації, через посвяти прапорів та „верифікації“ не мали часу звернути увагу на найсвіжіших речників нашого поневоленого народу.

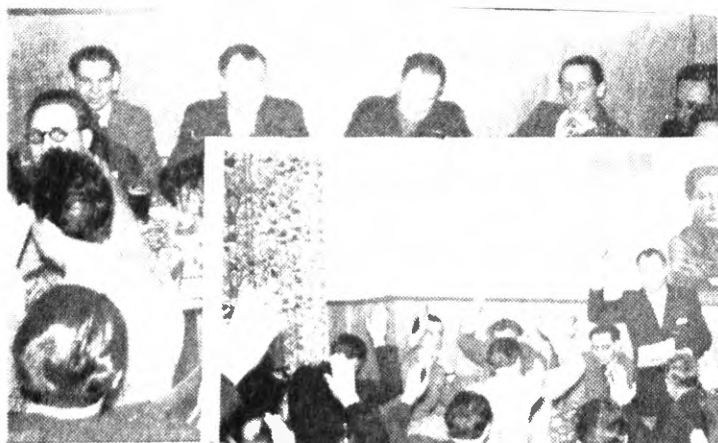
Як зазначають закордонні коментатори, з'їзд можна прирахувати до найсильніших виступів української політичної еміграції. Матеріали з'їзду були надані в етер через низку європейських радіостанцій. „Голос Америки“ передав матеріали з'їзду за залізну заслону. Завдяки спеціальним заходам про з'їзд повідомлено советські окупаційні частини в Німеччині й Австрії та залоги советських торговельних кораблів, що причаляють у портах вільного світу. Наші брати й рідні почули наш голос, знають про ті завдання, що ми їх узяли на себе.

Коли народжувалась ідея створення Легіону, появилися чисельні критики й супротивники цієї ідеї, знайшлися й „нічтоже сумяшеса“ щодо наших започаткувань. Одні просто використали цю подію, щоб зайвий раз вилити відро 35-тилітньої жовчі на всю з-підсоветську емігра-

Привіт Установчому з'їздові Антикомуністичного Об'єднання Колишніх Військовиків СРСР !

„Не забуваймо
учімося мій
його

Успіх боротьби проти червоного московського тоталізму та московського імперіялізму взагалі — в єдності дії всіх поневолених червоною Москвою народів.

Леґіон Симона Петлюри — перша ланка міжнародної співпраці колижніх військовиків советської армії!

**ймо про меч,
ніше тримати
руках“**

**ргменти
засідань
Ізду**

Об'єднання всіх антикомуністичних сил народів ССРСР, а насамперед об'єднання колишніх військовиків советської армії, антикомуністів — це найголовніше завдання в боротьбі проти Сталіна.

По той бік залізної заслони

Найновіші розповідають

Наш кореспондент нещодавно мав зустріч з українцями — найновішими втікачами з СРСР. Кілька місяців тому дві молоді людини обрали свободу й розпочали нове життя у вільному світі. Найновіші втікачі радо відповіли на питання нашого кореспондента. Нижче ми друкуємо свідчення українців — недавніх військовиків советської армії.

Старшина Степан Г. й

Питання: — Коли Ви перейшли на Захід?

Відповідь: — Через кілька днів буде чотири місяці, як я скинув советські пагови. У вересні 1952 року я перейшов зовальний кордон у Берліні й звернувся до комендатури одного з західних берлінських секторів з проханням дати мені право побуту, право поселитися в якійсь країні вільного світу. Після переведення певного розслідування моєї справи західні чинники дали мені право політичного азилу, й я стар, хоч і бездержавним але всеж вільним громадянином вільного світу. Отже — ще чотири місяці тому я був старшиною сотні в советському стрілецькому (а хотньому) полку в східній зоні Німеччини.

Питання: — Чи не могли б Ви нам розповісти про головні причини, що примусили Вас перейти на Захід?

Відповідь: — Ці причини годі всі перелічити. Кожна людина, трудяша людина в СРСР, має дуже багато причин, щоб ненавидіти комуністичну владу. Але не кожна людина має змогу втекти на Захід. Мені особисто прийняти рішення було не так легко. „Там“ лишилися моя рідня, мої товариші і привателі часів вільного життя, товариші і друзі в армії, „там“ поклався Батьківщина. Протягом остан-

ніх трьох років я провів багато ночей без сну, перевіряючи вірність свого рішення, аж доки коротка відпустка додому влітку 1952 року не розвіяла всіх сумнівів. Те, що я побачив удома, відкинуло всякі вагання.

В рідному коєму селі, а я походжу з Львівщини (Галичина), павують страшні злидні. Люди вимушені від ранку до ночі працювати в колгоспі. Заробляють вони в колгоспі стільки, що ледве вистарчає сьак-так прохарчатися. Товарів широкого вжитку в сільській крамниці не зустрінеш. Іноді до крамниці „Райспоживспілки“ надішлють звілкіясь кілька пар взуття, кілька метрів дешевеньких текстильних виробів, та й то все це викупувають найвищі урядовці: середні урядовці й вчителі живуть не краще за колгоспників. Але урядовець усеж отримує платю регулярно і відмовивши собі в харчах та „заощадивши“ таким чином гроші, купать дегь там нові калоші. Колгоспник дістає грошовий розрахунок раз на рік, а квартальні мізерні аванси витрачає на харчі або на навчання дітей. Навчання, підручники — коштують дорого. Виходить так, що влада не хоче, щоб діти селян училися, а хоче, щоб йшли до колгоспу на працю. В колгоспах не вистає робочої сили. В коєму селі (а мої товариші в армії розповідали, що в їхніх місцевостях діється те саме) лише одну третину дорослого населення становлять чоловіки, серед яких добра половина непрацездатних — старих та інвалідів останньої війни. Ці останні приречені на старцювання й на повільне вмирання — пенсію дістають не всі, а якщо дістають, — її вистає на життя впродовж не більше тижня. Тому таких старців, жебраків ви зустрінете не тільки в селах, а на залізничних станціях та в містах. Багато з цих жебраків одягнені в латану-перелатану сто разів військову уніформу, в якій вони билися на фронтах проти німців, з вірою в обіцяне з

Підсумки З'їзду (Закінчення)

цію: Інші вчинили галас, що творення нової організації — це розбиття взагалі української еміграції, що з-підсоветські військовики відокремлюються від всієї еміграції. Ще інші почали галасувати про „комуністів“ і „комісарів“.

Наслідки З'їзду є найкращою відповіддю „опонентам“. Українська політично зріла еміграція не тільки цікавиться нами, а й чекає від нас серйозної праці; не верифікацій та посвят прапорів, а — практичної, корисної для української визвольної боротьби діяльності. А тому членство Легіону не має права скотитися до традиційної емігрантських оцінок всіляких з'їздів — „поговорили й досить“.

Передумови для серйозної праці вже створено. Ця праця полягає в скріпленні й розбудові нашої молоді організації, у повсякчасному заопікуванні багаточисельними найновішими втікачаму з советської армії — українцями, в об'єднанні їх у лавах Легіону. Сюди належить, поруч з політичним вихованням, і всіляка соціальна допомога людям, що обрали свободу. Ми знаємо, в якому тяжкому матеріальному стані перебувають найновіші.

Питання опіки над найновішими втікачами з советської армії та пропагандивні акції серед советських окупаційних частин заслугують окремої уваги. Ми зобов'язані підтримувати

сталий контакт із нашими земляками, що сьогодні одягнені в сїру советську шинелю. Для цього має бути створена технїчна база: станції притулку для найновіших утікачів із советської армії в Берліні та Відні, видавництво, радіо. Наш голос, спрямований до військовиків армії, з якої ми самі походимо, буде одною з найдійовіших акцій української визвольної боротьби в сучасну пору. Все це пов'язане з великими матеріальними засобами. Але ми не хочемо бути просто прохачами кер-пакетів для найновіших утікачів. Ми не хочемо бути й прохачами „великих засобів для малої летючки“. Ми стаємо на шлях надбання засобів через визнання нас за найактуальнішу організацію, з якою не можна не рахуватись кожному, хто зацікавлений у мобілізації українських військових кадрів для визвольної боротьби — мільйонних кадрів, без яких виборення самостійності для України — не мислиме.

Наш обов'язок — ще й пропагандивна акція у вільному світі, щоб повсякчасно збільшувати кількість друзів нашого народу серед громадян демократичного Заходу.

Установчий З'їзд Легіону Симона Петлюри — це початок нового етапу мобілізації сил для визвольної боротьби. Перед українським військовиком, сьогодні, як ніколи, стоять величезні, відповідальні завдання. Виходячи з цього Легіон Симона Петлюри й провадитиме свою діяльність.

боку уряду покращення життя після закінчення війни. В колгоспах працюють майже самі жінки, виконуючи тяжку чоловічу працю. Останнім часом кількість чоловіків у колгоспах ще зменшилася через мобілізації їх на „великі будови комунізму“.

Питання: — А як забезпечуються вдови, сироти та родини полеглих у війні?

Відповідь: — Родини, що втратили своїх батьків, свівів або дочок на фронті, дістають мізерну пенсію і то лише в тому випадку, коли твердо доведено, що член родини загинув в армії. Але більшість родин не мають твердих доказів, бо під час війни, як усім відомо, в советській армії облік загинулих провадився безвідповідально та й установи грапували так, що величезна кількість листів з фронту десь губилася.

Питання: — А як допомагає вдовам і сиротам колгосп?

Відповідь: — Погано. Що зароблять самі, те й мають. Тяжке життя примушує колгоспників іноді без дозволу взяти кілька кившів квасолі або пару буряків. За таке „розбазарювання соціалістичної власності“ людину засуджують до ув'язнення або до примусової праці. В моєму селі протягом першої половини 1952 року було засуджено за „привласнення“ колгоспного майна (отях самх кількох жмень квасолі і т. інш.) 37-х осіб. Село нараховує разом з дітьми коло 300 осіб.

Таке життя я побачив у нашому селі. Місто я добре не знаю. Але советські часописи називають життя і в селі і в місті однаково „шасливим“ і „заможним“. Значить, якщо шастя однакове, то і в місті не легше, ніж у селі.

Я міг би вам ще багато говорити, але ви й самі знаєте советську дійсність. Вона майже та сама, що була на Великій Україні до війни, тільки... набагато гірша. Все оце й є причиною, що я подався на Захід.

Питання: — Розкажіть про настрої советських воїнів, які стосувки існують між солдатами й офіцерами різних національностей?

Відповідь: — День і ніч советська пропаганда вбиває в голови солдатам, що увесь капіталістичний світ під проводом Америки готується до агресії проти ССРС. Советським солдатам та офіцерам суворо заборонено контактуватися з місцевим населенням у зонах окупації. Але, не зважаючи на советську пропаганду, солдати знають, що на Заході живеться куди краще, ніж в ССРС. Не зважаючи на систему терору в ССРС, антисоветські анекдоти, наприклад, розповідають часто відверто. Я сам за три місяці перебування на Заході почув тут сотні антисоветських анекдотів, але не одна для мене не була нова — всіх їх я знав, ще перебуваючи в советській армії.

Був такий випадок: після чергової політінформації один сержант сказав у голос кільком своїм солдатам: „Якщо у нас краще життя, то чому ж до нас ніхто не тікає з Заходу?.. Навпаки — чомусь всі тікають на Захід.“ Один солдат відповів сержантові: „Помовчи краще, бо перший утечеш на Схід. Вірніше — тебе „втечуть“ десь до Сибіру“.

Армія не є російською армією. Якщо на сповід військова частина є нібито російська, то в дійсності вона складається з підрозділів, зформованих із людей різних національностей і ті люди тягнуться один до одного душею — українці однієї сотні до українців іншої сотні, грузини до грузинів, казахи — до казахів. У дві сьят на спортівній площі або на виставі в клубі ви завжди побачите, що солдати та офіцери сидять національними групами. Ворожечі між людьми окремих національностей не існує, проте чомусь люди одної національності завжди тісніше гуртуються між собою. Треба сказати, що я зауважив не раз, що для українця орден Хмельницького (хоч і советський) є в душі

дорожчим, ніж орден Суворова — про це саме сказав мені якийсь один високий офіцер-українець.

Сержант Павло К — к

Розповідає нам про долю репатріантів. Він говорить, що на власні очі бачив транспорти тих репатріантів. Йому довелося розмовляти з багатьма особами, що знали подобиці про долю людей, що з советського рабства дісталися до німецького, а пізніше — знову до советського.

— Лише тих осіб чоловічої статі, що під час вивозу до Німеччини були не повнолітніми, було забрано до армії. Тих же, що під час відтранспортування до невільничої праці мали 18 років, заслали до таборів примусової праці.

Питання: — Коли Ви вивалились з советського „прау“?

Відповідь: — Також, як і старшина, у вересні 1952 року. Причин втечі були такі самі, за малою різницею: я походжу з міста, в цивільному житті був слюсарем на великому вагобудівельному заводі. 1949 року вмерла моя мати, і я з тієї нагоди отримав на кілька днів відпустку додому, на похорон. Те, що я побачив у місті, не є кращим за сільське „шастя“, про яке розповідав старшина Степан Г-й. Робітник не живе, а животіє. В колгоспі, наголодувавшись, можна ще плюнути на все, набратися в кишечі квасолі, шастітися, а тоді вже хай що буде — чи до в'язниці, чи до табору примусової праці. А ось на заводі, де я працював, гайку не з'їси і не вкрадеш, бо вона нікому не потрібна. А тому, щоб якийсь прожити, люди й беруть на себе „добровільні“ каторжні „соцзобов'язання“, працюють з останніх сил, щоб якийсь забезпечити себе та дітей. Ніякі урядові суворі заходи щодо збереження так званої советської трудової дисципліни (до цих заходів належать засудження за спізнєння на працю, засудження за самовільне залишення праці, або самовільну зміну місця праці) не можуть утримати робітника на одному підприємстві. Велика кількість робітників самовільно кидає працю на заводі чи фабриці, надто самотні, й іде шукати нового місця праці в надії краще заробити. Пропітає вже віддавна знайоме знамените советське „летунство“. На новому місці праці людину приймають, часто не питаючи зовсім про попередню виконувану працю — бо всюди виробничі плани не виконуються й люди завжди потрібні. Але коли так прийнята на працю людина пізніше домагається збільшення платні або переведення на кращу працю на тому ж виробництві, — цій людині будь хто з начальства тихо — говорять: „Сиди й не рипайся, будь задоволений, що взагалі тут працюєш, бо ось ми поцікавимось, як ти сидиш потрапив, чи правно звільнився з місця попередньої праці чи ні.“ Це шантаж. І така людина, що самовільно змінила місце праці, мусить „добровільно“ стати каторжником, бо інакше буде засуджена.

Стратегічні автостради на порядку денному Потужна автомагістраль Москва—Симферопіль

До другої світової війни уряд ССРС мало звертав уваги на розбудову мережі модерних шляхів для автомобільного сполучення. Порівняно невеликий автопарк ССРС не вимагав цього, а думка генерального штабу, що під час зовнішнього військового конфлікту країни з західними державами прикордонні області ССРС наслідком браку автострад виявляться непрохідними для ворожого війська, — також не сприяла розбудові шляхів. На практиці другої світової війни ця думка советського генерального штабу виявилася абсолютно помилковою і насамперед від цього постраждав сам ССРС. Достатньо зазначити, що на самому початку

німецько-советської війни, коли більшість відтинків західних залізничних шляхів сполучення ССРСР розбомбардувала гітлерівська авіація, советське військове командування, позбавлене добрих автошляхів для підвозу війська та амуніції, не могло розвинути належної оперативності маневрування. Та й советська адміністрація, наслідком браку цих шляхів, не могла ефективно евакуювати місцеве населення й промислові об'єкти.

До останньої війни Советський Союз не мав жадної закінченої автостради, за винятком коротких шосейних доріг у Прибалтиці, Ленінградській області, Молдавії, частково в Криму, на Кавказі та Далекому Сході (наприкл. Чита Друга — Кяхта). Загалом автостради, що брали свій початок від Москви, не відповідали своїй назві. Автострада Москва — Ленінград за характером покриття, шириною та конструкцією мостів лише на відтинку Москва — Калінін могла вважатися за автостраду в європейському розумінні слова. Так само виглядала й автомагістраль Москва — Симферопіль — Ялта: автострадою цей шлях можна було назвати лише на першому етапі Москва — Тула. Можна сміливо ствердити, що з усіх советських довоєнних автострад лише одна — Москва — Мєнськ (БССР) була розбудована в магістраль великого стратегічного та економічного значення й перебувала в експлуатації.

Наслідком розбудови автострад уже в часи другої світової війни та в повоєнні роки, сьогодні європейська частина ССРСР має дві понадпотужні, цілком закінчені автостради великого стратегічного значення, що відповідають усім європейським вимогам. Мовиться про магістраль Москва — Мєнськ довжиною 671 км і найдовшу магістраль в Європі — Москва — Симферопіль довжиною 1388 км. Обидві магістралі мають ширину 13 метрів, бетоноване покриття до 30 см. Автостради забезпечені системою авторемонтних майстерень, бензинових колонок, авто-вокзалами, авто-готелями та авто-ресторанами. Протягом останнього року на автострадах розвинено курсовий рух автобусів, що конкурують з відомим своєю нешвидкістю советським залізничним транспортом.

На трьох інших стратегічних советських автострадах міністерство внутрішніх справ провадить поліпшення під'їздних шляхів та перехресть. Це стосується автострад Москва — Київ довжиною 700 км, Москва — Ленінград довжиною 706 км, Москва — Горький довжиною 407 км. Ці автостради сьогодні вже розбудовано настільки, що вони, маючи асфальтове або бетоноване покриття, потужні мости, можуть про-

пускати танки та автозчеви вагою 70 тонн з швидкістю 100 км на годину на ширині проїздної частини шляху. Не зважаючи на таку якість, ці автостради мають свої великі недоліки. До цих недоліків належить недостатня безпека перехрещень з залізничними дорогами, відсутність авторемонтних майстерень та бензинових колонок. Не так давно „Ізвестія“ гостро критикували Авторемонтне управління, що під його наглядом перебуває більшість автострад, за непорядки на автошосе Москва — Київ. Через погано розбудовану мережу бензинових колонок авто, щоб покрити шлях Москва — Київ, мусять брати з собою пальне на всю віддаль, — таким чином корисна тягаропідйомність машини знижується щонайменше на 20%.

Характеристична прикмета всіх советських магістралей полягає в їхній обмеженій ширині, що не перевищує 13 метрів. Наслідком цього вони не мають середньої смуги, що суворо розділює правий і лівий рухи. А тому тяжкі авто мусять суворо дотримуватись крайнього правого боку дороги, залишаючи середню частину магістралі для швидкісних авто. Не зважаючи на мирні часи, ССРСР не змінює порядку, що його було запроваджено в часи війни на автомагістралях. На всіх перехрестях у три зміни чергують дівчата, що регулюють рух. День і ніч військові та міліційні патрулі контролюють рух, влаштовуючи раптові облави на прогульників, дезертирів і „шпигунів та диверсантів“, що, звичайно, не користуються небезпечними для них залізничними шляхами сполучення.

З інших советських стратегічних автомагістралей, — чималих і технічно споряджених слід згадати Київ — Мєнськ довжиною 554 км, Харків — Чугуїв, Ленінград — Рига, Київ — Львів, Невер — Алдан — Якутськ у Східному Сибірі, Чита — Ула-Уде і нещодавно закінчену Ош — Хорог — Ленінабад у Таджикистані, що пролягає в прикордонній (з Афганістаном) смузі.

Останнього року, за даними советської преси, темпи будівництва автострад чимало підвищилися. Велику роль у цьому зіграла метода повної механізації дорожньо-будівельних доріг. Спеціально сконструйований поїзд із вісьмох автодорожніх спеціальних машин з 18-тюма робітниками впродовж 8 годин будує понад 200 метрів першокласної цементно-бетонованої дороги шириною 7,5 метра, замінюючи собою працю 350-тих робітників.

Очевидно, що Кремль поставив на порядок денний розбудову автострад, враховуючи роль авіації ворога в ділянці паралізування залізничних шляхів сполучення.

С.С.

З твердою вірою в свої сили і можливості, згуртовані в лавах Лєгіону Симона Петлюри, колишні військовики советської армії — антикомуністи провадять боротьбу проти советської тиранії.

Олесь ГОНЧАР

СОЛДАТИ

(новеля)

Один з представників наймолодшого покоління українських підсоветських письменників, Олесь Гончар народився 1918 року в с. Суха на Полтавщині. 1941 року з студентської лави Харківського університету Гончар пішов до армії, в лавах якої, перебував усю війну. Демобілізований 1945 р. вступив до Дніпропетровського університету й закінчив його наступного року. По війні Гончар кілька разів відвідував Китай та інші країни. Автор відомого роману „Прапорносці“, маючи блискучий талант письменника, стає визначною особистістю в українській літературі.

Друкуючи новелу Гончара „Солдати“, ми хочемо показати нашим читачам сміливість українського молодого підсоветського письменника, що виявилася у написанні твору, що суперечить большевицькій пропаганді про „заможне щасливе й радісне життя“. Гончар у своїй новелі показує волю підсоветської людини пробитися вперед, пробитися через усі труднощі, що оточують цю звичайну людину. — Ред.

Доцент стояв за кафедрою, ніби на капітанським мостіку корабля. Він читав, а студенти конспектували навстоячки, приклавши зошит один одному до спин. В аудиторії, голій, як палуба, не було столів, ні стільців: все попалили окупанти.

Та не спалили чужинці весну, вона струмилася в розбиті вікна тугими пасмами сонця та зеленим майвом кашганів.

На перерві дівчата не кинулися наввипередки до балконів, як колись, до війни. Тепер двері були забиті наглухо, зрушені балкони ледве трималися, готові обвалитися під найменшою вагою.

Доцент, постукуючи палицею, сховався з кафедри. В цей момент він почув як хтось твердим кроком пішов йому назустріч. Кроки стихли на тій віддалі, яка звичайно зберігається серед військових при віддачі честі.

— Дмитре Івановичу...

сті. Та перед тим як скористати з тих можливостей, ми спершу станемо один проти одного. Як вороги. І заки рішитися стріляти, ще раз пригадай нас двох на перонах станції 1933 року. Пригадай замерзлі трупи селян на вулицях міст, матерів, лишаючих дітей на ганках міліційних станиць, вошиві „детдоми“ і гасла на їхніх стінах: „Спасібо тов. Сталіну, за наші щастливі дні“. Пригадай підірваних нормами шахтарів і брудних кістлявих жінок в кілометрових чергах за „авансом“. Пригадай героїзм приречених під Лозовою, Сальськом, Котельниковом і залиті кров'ю форсовані ріки... А підлітки в атаках? А вулиці міст, заповнені каліками в одностроях, залишених самих на себе, бо „родина“ потребує лише кадрів з руками?.. Чи можна все пригадати? Вистарчить пошарпаного дитинства і обманутої юності, що разом складають пів життя. Пів-життя, когरे майнуло мимо нас. Ми маємо жити другу половину, справжнього, ідеального життя, і ми не можемо бути ворогами. Ми не сміємо вбивати один одного лише на те, щоб землю нашу рвав своїми

Коли б доцент був видющий, то побачив би перед собою юнака офіцера який недавно з'явився в інституті.

Дмитре Івановичу! — голос юнака чеканився. — Я вас пам'ятаю. Колись ви були бійцем моєї роти.

— Ви... Ви...

— Горовий.

— Лейтенант Горовий?!

— Ні. Уже гвардії капітан Горовий. А тепер... студент Горовий.

— Дуже приємно, — сказав доцент, подаючи руку. — Але що це? Ви мені даєте ліву руку?

— Правої я... не маю, Дмитре Івановичу.

Попечене темне обличчя доцента зібгалося в болісну гримасу. Деякий час обоє мовчали.

— Навіщо ви мене величаєте по батькові?

— Тут вас усі так величають.

— Прошу вас... Звертайтеся до мене, як тоді... просто: по прізвищу — Глоба. Це буде нагадувати мені ті часи, коли я був бійцем нашої четвертої роти... Коли я ще мав зір.

* * *

Глоба пам'ятав Горового дуже добре. Зі спогадом про молодого запального лейтенанта в нього довгий час пов'язувалось відчуття загрубілої кривди, гіркоти і образи.

Це було в бентежний серпень сорок першого року.

Якось уночі роту Горового разом з іншими підрозділами перекидали з одної ділянки фронту на іншу. Ніч була темна, як льох. З самого вечора сіявся важкий теплий дощ. Крізь нього, ніби крізь рухливі безкраї хаті, ішла рота форсованим маршем. Коли голова колони безшумно зупинялась задні з розгону набігали на передніх, тикалися носами у спину товаришам і

пазурами ведмідь з тайги. Ми поєднаємось, напевно з'єднаємось, бо так велить нам наша земля. Хіба ж не вона половила наші дитячі серця своїми розлогими просторами, хіба не в тузі за нею ми дряпались на верхівки сосен і жадібно вдивлялись в сріблясте павутиння, що пахло кавунами? Хіба не через неї сходились дорогами війни, хіба не вона вливала в нас снаги домарширувати до життя, котре ми вимріяли у вогких землянках? Іти в це життя можна лише одною дорогою: на схід. Туди ж і треба буде стріляти. Та чи я не знаю тебе? Хіба мушу переконувати? Хоч і розділені ми, хоч і опинились в протилежних таборах, але дружба наша живе й житиме. Бо наша дружба скроплена кров'ю, нашою власною, українською кров'ю. А в крові українській буде вічним живчик прадідів і предків: „Витримати й перемогти“.

Не знаю, якими шляхами цей лист дійде до тебе. А я так хотів би, так хотів би, щоб ти прочитав його і, глянувши за горизонти мені назустріч, тихенько заспівав: „Давай, закуримо, товаришу, по одній...“

прокидались. Перед тим бійці не спали кілька ночей.

На коротких привалах не шукали сухого місця, його не було, падали, де заставляла команда, і одразу засинали, як убиті — в багнюці, то шляху. Це була справжня солдатська розсіш, оця м'яка земля під боком.

Глоба пам'ятає, що за п'ять хвилин привалу він встигав і лягти, і пригорнути полою шинелі гвинтівку, і поправити під головою каску, і заснути, і навіть побачити сновиддя. Сновиддя були різноманітні, барвисті, просторі, як весна за містом. І цим творилося враження, що він спав довго. Коли його хтось будив штовхаючи чоботом під бік, то не вірилося, що все це відбулось протягом п'яти хвилин.

А на одному з привалів Глоба заснув. Його сусідок, жалюючи знесиленого товариша, вирішив не будити Глобу. Хай, мовляв, відпочине а завтра наздожене. Глоба прокинувся, коли біля нього вже нікого не було.

На всі чотири боки стояла непроглядна гемрява, зловісна глухомань, сіявся байдуже, якийсь чужий дощ. Глобі стало раптом так самотньо і лячно... Розлемішена дорога заджвакала йому вслід, ніби гнала.

Затемніли терни обабіч шляху. Дивно було, звідки вони взялися? Ніби понарастали тут, доки він спав. Позводились хапаючими темними нетрями понад спевим рейдом.

Глобу проймав жаж, гнався за ним табуном мовчазних упевнених вовків. Адже це було так безглуздо, так жахливо...

І він біг, біг, притримуючи ремінь гвинтівки, стогнучи з відчаю і побрязкуючи важкими солдатськими кишеними.

— Стій! Хто такий?

Перед ним вирости з темноти дві постаті в касках.

— Свої...

— Хто свої? Куди чешеш?

— Відстав... Не розбудили... х-ху!.. Доганяю своїх...

— Доганяєш! — засміялися двоє. — Де ж — ти їх доганятимеш? Вони ж — на передову...

— І я...

— А ти чешеш в тил!

— Що ви? — Глоба похолонув — В тил?

Виявилось, що всі вони були з одного батальйону. — Давай з нами. З нами не пропадеш. Ми теж... доганяємо.

Ці добрі душі проспали ще на попередньому привалі десь під парканом. Але вони надіялись скоро наздогнати своїх і не особливо тужили.. Можливо тому що, їх було двоє: двом завжди легше.

Починало сіріти, коли наздогнали батальйон. Горовий уже, видно, знав, що в нього загубився борець. Ідучи обіч роти, лейтенант щоразу оглядався. Глоба, запхавши поли шинелі за ремінь, наздоганяв підбігцем. Забачивши свого командира, він ще здалеку замахав йому.

Горовий сціпивши зуби, зупинився край дороги.

— Де бродили, Глоба? — накинувся він на бійця.

Командир дивився на нього з ненавистю. Убив би своїми очима, якби міг.

— Не почули! Поглухли! — Горовий грубо вилаявся — Ворог уже Дніпро переходить, а ви все не чуєте!.. Тільки... відповідай за вас!

— Товаришу лейтенант...

— Ширше крок! Доганяй!

Глоба набавив крок. Йому було важко, душно, боляче. Він не звикся ще з війною. Його, сивіючого солдата, ніби вишмагали на майдані. Хотілося обернутися до цього нещасного юнака, з'ясувати йому по-людському, як це трапилось казати все.

Проте Глоба знав статут і нічого не сказав. А слова лейтенанта вкарбувались йому в саме серце.

З часом він намагався по-своєму виправдати нервозну різкість молодого командира. Адже то були дні такої високої трагічної напруги! Тяжко іноді було володіти собою. І нічого незвичайного не було в тому, що цей юнак з роз'ятряними червоними очима так жорстоко вибанитував одного із своїх підлеглих. Чи знав молодий лейтенант, що цей літній, сумний його борець ще три місяці тому навчав сотні таких же, як він, зелених хлопців? Але з рештою, що було Горовому до того, чим займався Глоба до війни? Лейтенант знав тільки одного Глобу: бійця своєї четвертої роти, за поведінку якого він відповідав. Так вимагали суворі умови фронту.

Через кілька днів Горовому доповіли, що борець Глоба тяжко обпалився. Лейтенант похмурнів:

— Як же він?

Розповіли, що на окоп Глоби ішла ворожа, танкетка. Борець вихопив з ніші пляшку „КС“, підняв над головою, щоб кинути, і в цей момент... по ній дзикнуло кулею. Клубок полум'я огорнув Глобу, шугонув у ячейку, виповнюючи її, мов криницю, вогняною водою. Можна було чекати, що борець викинеться з землі, і то була б його певна загибель. Але він не розгубився, не викинувся на поверхню під ворожі кулеми. Стояв у тісній ячейці, по шию в полум'ї, розпикаючись, як металевий волосок в електричній лампі. Не розгубившись, вихопив з ніші другу пляшку.

— І що? — очі лейтенанта спалахнули.

— Попав!

— Чудово, — полегшено зітхнув Горовий. Йому тепер стало навіть жаль свого бійця, з яким він напередодні повівся так суворо. — Правду кажучи, добросовісний був старий.

Увечері лейтенант разом з іншими втратами списав і Глобу, не надіючись уже більше ніколи зустрітися з ним.

* * *
В інституті Горовий не одразу зважився підійти до сліпого доцента. Зустрічаючись з ним у коридорі чи на лекції, офіцер щоразу почував себе ніяково. Бо чомусь той прикрий випадок на марші, Горовий також досі пам'ятав.

Але одночасно він і гордився тим, що командував колись такими людьми. Хто були вони ті, десятки бійців, молодих і літніх, що мовчки добали шанці на пекущих гірких рубежах 41-го року. Може там були трактористи і шахтарі, поети і інженери, як цей, уже сивий тепер, кандидат технічних наук, що стоїть зараз і диктує слухачам з пам'яті десятки найскладніших

формул? Може... Але тоді Горовий не мав змоги добре приглянутись до кожного з них. То була стрілецька рота першої лінії, і люди в ній не довго затримувались. І хай дарують йому за недостатню уважність живі і полеглі.

Так, то був один фронт, це — інший. І що ж дивного в тому, що зараз перед Горовим стоїть з випаленими очима один із його колишніх рядових, стоїть за новою тесаною кафедрою, високо тримаючи голову іноді повертаючи її вбік, як по команді „рівняйсь“. Кожне слово його аудиторія хапає на льоту, і Горовий хапає теж.

А хапати важко. Оця ядерна фізика, опіхаші ізотопів. Деколи Горовому здається, що він так і не спроможеться збагнути всього. Отак битиметься, битиметься і все-таки буде позаду інших. Що й казати: багато ним втрачено за війну. Доки він сидів у вогких бліндажах над своєю котирьохверсткою, наука тимчасом ішла вперед. Не до ізотопів було йому тоді, коли він крався з бійцями через міноване поле до першої лінії ворожих траншей... А зараз... Часом здається, що це вже понад міру його сил. Іноді хочеться махнути рукою і шукати собі місця деінде.

З Глобою він мав кілька розмов, і жадно го разу викладач навіть натяком не згадав про той давній неприємний епізод. „Може він забув? — думає інколи Горовий — Зрештою, то ж була дрібниця... Спалах“. Бо коли б Глоба тямував у собі образу, то хіба міг би він з такою щирою, неудаваною симпатією ставитись до нього. Десь, на чомусь це далось би взнаки.

Одного разу Горовий з дівчатами однокурсницями пішов до Глоби на консультацію. Спочатку дівчата запитували Дмитра Івановича, з'ясовуючи незрозуміле. Потім він сам, за своїм звичаєм, став їх запитувати, визначаючи, наскільки добре засвоєно матеріал.

Дмитро Іванович сидів за столом прямий, підібраний, в чорній гімнастерці, застібнутий, як завжди, на всі гудзики. Його порубцьоване обличчя весь час посмикувалося. Здавалося, думки перекочуються по ньому безперервними хвилями.

Дівчина, яку саме запитував Глоба, спіткнулася на одному з запитань. Він стоїкно, запитав ішшу.

— Ви, Ясенецька.

— Теж... не знаю... — зам'ялася Ясенецька.

— А ви, Горовий? — лагідно продовжував викладач. — Може ви знаєте... Горовий, червоніючи, підвівся.

— Знаю.

Власне, він теж до пуття не знав цього питання, але язик не обертався сказати „ні“.

— Будь ласка, — промовив Глоба. Обличчя його зяснилося. Навіть не бачачи стрункого, вишколеного, колишнього свого командира, він проте, видно гордився ним перед присутніми. Дівчата перешіптуючись, дивились на цих двох фронтовиків-інвалідів.

— Чому всі фронтовики такі красиві? — шепотіла одна до своєї подруги. Якось непомітно було їм в цей момент, що перед ними —

інваліди. Здавалось, що це міцні дуби, обчухрані наглими блискавицями.

Горовий нервувал, відповідаючи. Збився раз, почав вдруге. Дмитро Іванович слухав терпляче. А Горовому здавалось, що він верзе якусь вісенітницю. Згадалось, що стоїть на розпеченому добіла камені. Його все більше розбирав лютий відчай, гнів за втрачене і непоповнене. Нарешті Горовий злісно махнув рукою і ніби брязнув на стіл:

— Все.

Що все, Горовий?

Викладач стривожився.

— Залишу... Кину інститут.

— Що-о ви сказали, Горовий? Повторіть.

— Там були дні і ночі! І тут знову дні і ночі. А толку... чортма. Я просто спізнився на чотири роки... А тепер... не наздоженеш.

— Не наздоженете? — зашепотів доцент обурено. Руки його тремтіли на столі. — Не наздоженете?

Дівчата шепотілися.

— Вийдіть... на хвилину, — нетерпляче звернувся до них доцент, підвищуючи голос: — Вийдіть геть.

Студентки вийшли.

Тепер вони осталися в аудиторії віч-на-віч.

— Так що ви надумали? — нагинаючись через стіл, роздратовано зашепотів доцент. — Хочете шукати легшого шляху? Тут важко... Тут не наздоженете? А пам'ятаєте...

Горовий відчув, як його понесло кудись у гарячу задурливу прірву. Знав, що зараз заговорить саме про той давній випадок. І Глоба заговорив.

— Пам'ятаєте ту страшну пекельну ніч десь у степах за...

— Пам'ятаю.

— Пам'ятаєте, як я відстав, як ви мене...

— Пам'ятаю.

— І я... теж пам'ятаю. Спочатку я був глибоко ображений, а пізніше.. Пізніше я, думаючи про вас, виправдав вас і вашу поведінку. Ви справді відповідали. Ви тоді вишмагали мене, бо я відстав від роти. Нані ми помінялись місцями. Хіба мені не болітиме, коли ви відстанете, коли ви кинете ядерну фізику заради іншої легшої роботи? Скажіть, як я повинен буду назвати такий ваш вчинок?

Горовий мовчав, стоячи перед Глобою. Хіба ви забули, коли ви мені тоді крикнули...

— Ширше крок, — пригадав Горовий.

... — Саме так... То ніби взяли мене за карк і кинули вперед. І я... наздогнав.

— Там було легше.

— Все, що вже подолано, завжди здається легшим, — серйозно продовжував доцент. — Я не хотів нагадувати вам про цей випадок. Не подумайте, що я злопам'ятний.

— Я цього не думаю, — сказав Горовий. Він і справді цього не думав.

— Так от, щоб я більше таких розмов не чув, — сердито виговорив доцент. Роти пішли... в фізику. Так, в фізику. І ви, Горовий, мусите доганяти...

ВІДПОВІДІ ЧИТАЧАМ

Питання: За яких умов цивільні особи мають право брати законну участь у бойових військових діях? (Л. П. — о, Ліон, Франція).

Відповідь: За нині чинною Гагеською Конвенцією „Порядку провадження війни“, цивільні особи мають законне право брати участь у бойових військових діях за 5-х умов: 1. Вони мусять — діяти за завданням і з доручення свого уряду, 2. — мати затвердженого урядом відповідального керівника, 3. — носити певну відзнаку, помітну здалека, 4. — носити зброю відкрито, не приховано, 5. — шанувати закони воєнного часу.

Питання: Як виправдали себе на фронті в Кореї американські так звані найлонові куленепробійні камізелки та сорочки? (С. К.-о, Брадфорд).

Відповідь: За офіційним повідомленням американського командування, випробовування камізелок або сорочок у боях дало наступні наслідки: 75% уламків гранат і 25% влучень із малокалібрової зброї не завдають поранень одягненому в згадані камізелки чи сорочки воюючі. Кількість поранень захищених цим одягом частин тіла зменшилась на 70%. Кількість тяжких поранень зменшилась на 35%.

Питання: Який світовий рекорд далекості лету літака без поповнення запасів пального? Який літак встановив рекорд? (О. І.-й, Мюнхен, Німеччина).

Відповідь: Світовий рекорд встановлено американським літаком типу „Lockheed P2V-5 Neptune“. Літак пролетів 18 082 км без посадки і без поповнення запасів пального під час лету. Дані про літак: 2 мотори типу „R 3350-30 W“, по 3 509 кінських сил кожний. Розмах крил 30,5 метра, довжина — 23,5 метра, вага в леті — 32,6 тис. т, швидкість — 566 км на годину, залога — 7 осіб, озброєння — суворо засекречене.

Питання: Ким був у ССРСР перебуваючий тепер як політичний емігрант на Заході відомий антикомуніст полковник Г. А. Токаєв? (О. Д.-о, Регенсбург, Німеччина).

Відповідь: Видатний антикомуніст і пропагатор ідеї революційної демократії полковник Г. А. Токаєв під час перебування в ССРСР займав такі посади і мав такі титули: кадровий офіцер советських Військово-Повітряних Сил, Дипломований інженер літакобудівництва, Кандидат технічних наук, Доцент Катедри Аеродинаміки, конструкторів, міцності й проектування літаків, Штатний лектор (Старший викладач) Інженерного Факультету Ордена Леніна і Червонопрапорної Військово-Повітряної Академії ім. Жуковського, Лектор ад'юнктури Червонопрапорної Військово-Інженерної Академії ім. Куйбишева, Начальник Аеродинамічної Лабораторії ім. Жуковського, Головний лектор і Член Наукової Ради Факультету Спеціального Устаткування Літаків, Начальник Авіаційного Циклу, Член Наукової Ради і професор аеродинаміки та проектування літаків у Московському Інституті Інженерів Геодезії й Аерозняток, Спеціальний Уповноважений Уряду ССРСР у Німеччині в питаннях авіаційної, реактивної та ра-

кетної науки й техніки, Член Наукової Ради Советської Військової Адміністрації в Німеччині.

Питання: Російський емігрантський часопис „Посев“, орган фашистів, як відомо, останнього часу кілька разів звертався з відкритим листом до генерала армії В. І. Чуйкова — головного командувача советських збройних сил у Німеччині, закликаючи його, як „російського патріота“, виступити проти Сталіна й очолити „нову Росію“. Чи не могла б Редакція „Штурму“ докладніше нас поінформувати про кар'єру Чуйкова і чому саме його російські солідаристи-фашисти хотіли б бачити на чолі „ нової Росії“? (Підписи групи читачів „Штурму“, табір Фішбек біля Гамбургу, Німеччина).

Відповідь: Подаємо Вам біографічні дані В. І. Чуйкова і коротко перебіг його кар'єри при найвідданішому служінні Сталінові:

Намісник „батька народів“ у Східній Німеччині генерал армії Василь Іванович Чуйков — росіянин, народився 1899 р. в селянській родині в Тульській губернії. До червоної армії вступив 1918 року, через рік був уже членом комуністичної партії і, маючи лише 20 років, командував полком у складі 5-ї стр. дивізії на колчаковському фронті. На польському фронті командував 43-м стрілецьким полком. На похоронах М. В. Фрунзе Чуйков був „розводящий почетного караула“. 1927 року закінчив Військову Академію ім. Фрунзе. Впродовж 11-х років був у „службовій командировці“ в Китаї. Наслідком безмежної відданості Чуйкова Сталінові, його не заторкнула „єжовщина“ і винищення вищого командного складу РСЧА, навпаки, 1938 року, коли Сталін винищував командирів, Чуйкова призначено на командувача армійської групи в Білоруській Військовій Окрузі. 1939 року у „визвольному“ поході до Польщі Чуйков — командувач 4-ї армії. На фінському фронті 1940 р. Чуйков — командувач 8-ї армії (Ухтинський напрям). До 1942 р. Чуйков працював у Генштабі. 1942 р. під Сталінградом Чуйков командував 62-ю гвардійською армією, пройшов нібито з нею до Берліну й брав участь в останньому штурмі. Після відкликання з Німеччини маршала Соколовського Чуйков став найвищим советським комісаром у Німеччині.

Чому саме „Посев“ хотів би бачити на чолі своєї „ нової Росії“ Чуйкова — запеклого комуніста й відданого служачу Сталіна? Це, мабуть, тому, що Чуйков, поперше відповідає масштабам НТС, а, подруге, тому що виявлений Чуйковим нахил до псячого послуху й відданості диктаторові вселяє надію п. Байдалакову, що Чуйков буде таким же слухняним і йому.

„ШТУРМ“

військово-політичний журнал
Легіону імені Симона Петлюри

Адреса редакції і адміністрації:

„STURM“ Neu Ulm D. Ludwigstr. 10
Deutschland.

З М І С Т:

1. Андрій МАЛИШКО — Батьківщино моя!	
2. Офіційне повідомлення.	ст. 1
3. Деклярація Установчого З'їзду Антикомуністичного Об'єднання Колишніх Військовиків Советської Армії. ст.	1
4. Майор В.ГРИГОРЕНКО—Завдання Антикомуністичного Об'єднання Колишніх Військовиків Советської Армії. ст.	3
5. Іван ДУБИНЕЦЬ — Слово до делегатів З'їзду. . ст.	5
6. Майор М. БАТУРКО — Підсумки З'їзду. ст.	7
7. Фрагменти з залі засідань З'їзду (фотомонтаж). . ст.	8 9
8. Найновіші розповідають. ст.	10
9. С.С. — Стратегічні автостради на порядку денному. ст.	11
10. Віт. БЕНДЕР — Лист до друга ст.	13
11. Олесь ГОНЧАР — Солдати. ст.	14
12. Відповіді читачам	

Набувайте „ШТУРМ“ у Місцевих Відділах Легіону Симона Петлюри
та в уповноважених і кольпортерів „Українських Вістей“

Ціна одного примірника журналу „ШТУРМ“

Австралія.	0:02:00 австр. фунт.
Австрія.	5 австр. шіл.
Аргентина.	2,5 арген. пез.
Бельгія.	12 бельг. фрн.
Бразилія.	8 браз. круз.
Великобританія.	0:01:05 англ. фунт.
Голляндія.	1 гол. гульд.
Канада.	30 кан. центів
Німеччина.	1 нім. марка
США.	30 амер. цент.
Франція.	80 франків